

**Gratia Dei Ter Optimi, Terqve Maximi, Serenissimiqve Ducis Regnantis,
Universitatis Nutricii Magnificentissimi. Dissertatio Circularis Posterior De
Universalibus In Specie, Genere Videlicet, Specie Et Differentia**

Rostochii: Typis Joh. Wepplingi[i], [1708]

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1002561132>

Druck Freier Zugang

Ru phil 1708

Hildebrand, Christian

J. J.
GRATIA

DEI TER OPTIMI, TERQUE MAXIMI,
SERENISSIMIQUE DUCIS REGNANTIS,
UNIVERSITATIS NUTRICII MAGNIFI-

CENTISSIMI.
DISSERTATIO CIRCULARIS
POSTEIOR
DE

UNIVERSALI-
BUS IN SPECIE,
GENERE VIDELICET, SPECIE
ET DIFFERENTIA

QVAM
SUB PRÆSIDIO

CHRISTIANI HILDE-
BRANDI,

PROFESS. DUCAL. ORDIN. PUBL. FACULTATIS
SOPHICÆ ET TOTIUS UNIVERSITATIS SENIORIS,
DIE OCTOBR. ANNO M. DCCIIIX.

IN AUDITORIO ACADEMIÆ MAXIMO,
PLACIDÆ COMMILITONUM DISQUISITIONI
SUBMITTIT RESPONDENS

BALTH. LUD. SCHIRACH.
S. S. Theol. & Phil. Stud.

Rostochii, Typis JOH. WEPPLIGNI, SER. PRINC.
ET ACAD. Typogr.

DOMINO
PARENTI SUO,
^{ut}
Pientissimo sic Optimo,
VIRO
Nobilissimo, Præcellentissimo atque Clarissimo
DNO. JOHANNI
KINDLERO,
Philosophiæ Magistro famigeratissimo,
Scholæ Wismariensis Rectori
dignissimo

Subjecta atque filiali mente
Vires in munere novas
& perpetuas apprecatur
Certa fide,

se
nunquam non memorem fore
Paterni affectus

&
Promptissimi obsequii;
cujus in tesseram

Chartaceum hoc munus sacrum esse vult
Filius ipsius observantissimus

B. L. SCHIRACH.

Telam, quam in Dissertatione priori de UNIVERSALIBUS IN SPECIE TALIBUS exorsus sum, in hac posteriori Dissertatione cum Deo pluribus pertexturus sum: Sit itaque

§. 61

RAtetur quidem Hospinianus, se suam ex Græcis Interpretibus eruisse divisionem, cum id non ostenderit, neq; ostendere unquam possit; Potius contra hanc suam mendosam divisionem argumentum affert, quo firmiter demonstratur, eam vitio defectionis laborare quod non diffitetur ipse, sed expressè profitetur: *quod si cui ea divisione non satisfiat, quum argumentatio interjecta, Sophismatis instar rejici queat, divisionem suam à se non tanquam bonam propositam fuisse, sed solum meliorem Porphyrianâ. Inter duo mala enim id, quod tolerabilius est, posse & solere melius dici.*

§. 62. Verum acutissimus & celeberrimus, dum viveret, nunc B. Stahlius, primò integritatem & innocentiam damnatarum ab Hospinianò partitionum argumento demonstrat. Secundò, quæ Hospinianus vulgatis divisionibus impingit diluens, fontem erroris detegit. Tertio una atq; altera ratione vanitatem & peccatæ distributionis Hospinianæ ostendit. Quem vide in Quæst. Log. Quæst. X.

§. 63. Laurentius Valla *loc. Diss. præced. cit. cap. ni. mirum I. L. I. Dial.* Divisiones, quantum ad rem ipsam, approbat; generis nempe in generalissimum & subalternum; speciei item in specialissimam & subalternam; Verùm appellationes, genus generalissimum & speciem specialissimam in absurdissimis habet. Verba ejus de decem generibus summis loquentis hæc sunt: *ipsa sunt genera principalia, & si sic dicere licet, principalissima, sed non, ut ipsi vocant, generalissima, quemadmodum & species specialissimas improprio nimirum Verbo, quia non dicitur genus generale, & species specialis,*

A2

sicut

sicut nec substantia substantialis; neq. materia materialis, nec forma formalis, & idem in ceteris. Quæ verba si in positivo absurda sunt, profecto in superlativo erunt absurdissima.

§. 64. Ex dictis tale necitur argumentum:
Quæ verba sunt absurda in positivo, ea absurdissima sunt in superlativo. Sed hæc verba: genus generale & species specialis in positivo absurda sunt E. in superlativo, quo dicitur genus generalissimum, species specialissima erunt absurdissima.

Probatio Minoris in hoc consistit: Adjectivum vel Denominativum ei, à quo denominationem habet, absurdè conjungitur. E. absurdè dicitur genus generale & species specialis. Antecedens iterum probatur Inductione, quia non dicitur substantia substantialis, materia materialis, forma formalis &c.

Ad hoc argumentum consule B. Stahlii responsionem loco citato, Quæst. XI.

§. 65. Partitur igitur, uti vidimus §. 53. Genus (I.) in generalissimum & subalternum.

§. 66. Genus generalissimum est, quod semper Genus est, nunquam species & quod supra se nullum aliud genus habet, ut substantia, Quantitas, qualitas &c. Et licet substantia, Quantitas, Qualitas, Relatio, &c. supra se habeant Ens, non tamen supra se habent aliud genus, quia Ens non est genus sicut Porphy. testatur c. 2. §. 32.

§. 67. Quod autem Ens genus non sit in ordine ad substantiam, Quantit. Qualit. &c. probat Ammonius Comment. in Porphy. c. 2. h. m:

Genus competit æqualiter speciebus.

Ens substantiæ & Accidentibus non competit æqualiter. E. Ens non est Genus.

Minor probatur: quia Ens per prius prædicatur de substantia

stantia; Ab hac enim dependet & ad hanc referuntur omnia accidentia, ut hac sublatâ, tollenda sint omnia accidentia. Non igitur æqualiter ens de substantia & Accidentibus prædicatur, teste Ammonio dicto loco.

§. 68. Genus, quod *subalternum* vocant, est quod scilicet respectu angustioris in eadem Prædicamenti serie genus est, sed respectu superioris aut communioris est species, ut sanitas, si conferatur cum Temperie, genus est; si conferatur cum Dispositione vel Qualitate est species, namq[ue] de illa Dispositio vel Qualitas prædicatur.

§. 69. Genus (II.) aliud est proximum seu propinquum, aliud remotum seu mediatum.

§. 70. Remotum genus seu mediatum est, inter quod & speciem intercedit aliud genus vel etiam plura alia genera. Ut habitus, respectu Justitiæ, est genus remotum; inter habitum & justitiam enim intercedit aliud genus nimirum proximum quod est Virtus. Sic Qualitas respectu Temperantiæ, est genus remotum, quia inter Qualitatem & Temperantiam intercedunt duo alia genera proximiora, virtus nimirum & habitus. Febris est corruptio corporis; & corruptio corporis genus remotum, morbus vero est proximum. Aurum est materia; materia respectu auri est genus remotum, metallum a. genus proximum. Pyrus est planta, hæc est genus remotum, arbor vero est genus pyri proximum.

§. 71. Propinquum seu proximum est id, inter quod & speciem nullum aliud intercedit genus. Utpote Virtus, respectu liberalitatis.

§. 72. Genus (III.) aliud est Homonymum, ut canis, lupus, canis, taurus, aries.

Aliud Synonymum ut animal, virtus, arbor.

Aliud Analogum, ut Ens, substantia.

§. 73.

§. 73. Notā i. Genus bifariam considerari, *materi-*
aliter pro ipsa natura, sicut natura animalis est genus ma-
terialiter spectatum. (2.) *Formaliter* quāt : consistit in
prædicabilitate de specie differentibus. H. L. de genere for-
maliter considerato, imprimis actum fuit.

§. 74. Licet Genus h. l. per ea, quæ specie differunt,
describatur, ut sunt species diversæ diversarum specierum
Individua, de quibus Genus prædicari potest, non tamen
excludenda sunt Individua unius speciei, e. gr. Individua ho-
minis, quasi horum respectu genus non sit verum genus,
Nam quia horum respectu Genus non est species, neque
differentia, nec proprium, nec accidens, relinquitur utiq;
quod sit & maneat verum Genus. Ut enim Genus res-
pectu Individuorum ejusdem speciei dicamus innominatum
esse attributum, ut Lovanienses volunt, nulla nos cogit ne-
cessitas. Bechm. L. 1. c. 3. de Universal.

Quæritur An Genus sit Totum an Pars?

Porphyrus inquit : Genus quoddam est Totum ; indi-
viduum vero est pars. cap. de specie numero octavo. Et
Arist : hæc habet : Universale Totum quippiam est ens
multa continens. Lib. IV. Metaph. c. 16. Et idem alibi videl.
L. 4. Metaph. c. 25. contra dicit inqviens : Genus est Spe-
ciei Pars. Et Julius Cæsar Scaliger Lib. de subtilitatib Ex-
ercit. 397. n. 21. pag. m. 962. inquit : Genera sunt partes speciei
rum. Hæc concordant, ut rectum cum obliquo conten-
tit. Hæc autem Distinctione quadam Goclen. in *Problemis*
Logicis, part. I. Probl. 53. inter se conciliat, nimirum hoc
modo. Totum, cum Toleti *Comment. in Proph. doctrinam de*
Specie n. 8. triplex statuens : Universale, Definibile & In-
tegrale. Universale est superius respectu inferiorum &
inferiora dicuntur partes potentiales. Et hoc modo Genus
est Totum Universale respectu omnium specierum, quas
suo

suo ambitu comprehendit, & quæ ipsum participant, ut animal, totum quoddam h. e. *καθόλου* est respectu hominis & bestię simul. Hæ species Partes sunt velut partes animalis à quo continentur, & in quo conveniunt ut in natura communi. Species, quatenus est Totum definibile, Genus ejus Pars est. Homo est Totum definibile, Animal igitur Pars est hominis, *λόγον ἑσῆας* seu definitionem ejus una cum differentia componens. Dices: animal non est pars definiti sed Definitionis. Resp. Si est pars definitionis, est etiam pars definiti secundum rationem & implicite. Sunt enim Definitio & Definitum *Re* unum, etsi non unum sunt *modo cognitionis*.

§. 75. Post doctrinam Generis procedit Porphyrius immediate ad SPECIEM.

§. 76. Qua de re non absque ratione potest quis dubitare, cum Differentia sit prior specie; est enim ejus Pars cur de specie, postpositâ Differentia, tractaverit? Ammonius & Boetius hujus unam assignant causam: nempe, quia Genus & species relativa sunt & unum relativum perfecte absque altero cognosci nequit. Avicenna secundam hujus suppeditat nobis causam: quia Genus magis est intrinsecum speciei quam Differentiæ, propterea post Genus sequitur species. Species enim constat ex genere & Differentiâ: Genere, ut materia, Differentiâ ut forma; Ut autem materia magis est intrinseca composito, cujus est pars, quam forma; ita genus speciei, quam Differentiæ, est magis popinqvum. Poterit etiam tertia addi ratio: quod quamvis Differentia *in esse* præcedat, tamen *in prædicandi modo*, prior est species; prædicatur enim in Quid. At Differentia in quale & fere ad modum accidentis.

§. 77. Vox speciei est ambigua. i. significat apud Philosophos *similitudinem seu imaginem* objecti potentiae

tentiæ cognoscentis e. gr. pro objecto illius, quod visu per-
 cipitur : tale enim objectum â potentia cognoscente non
 apprehenditur aut recipitur, nisi per imaginem, quæ *spe-*
cies vocari consuevit. Hoc sensu Aristot : L. 3. de anima
 Cap. 4. t. 6. ait, animam esse locum specierum scil. intel-
 ligibilium, per quas tanquam imagines Intellectus sua co-
 gnoscit objecta. (2) Significat *formam substantialem*, quæ
 altera compositi pars est : Compositum enim constat ex
 materia & forma, cujus Usus frequens est apud Aristot :
 qui formam rei vocat speciem. (3) Significat species cu-
 juslibet rei *pulchritudinem*, quæ est ut definit Cicero 4. Tu-
 scul. Q. apta membrorum figura, cum quadam coloris
 sua vitate. Hinc Euripides testè Athen : & Stob. in Sermo-
 ne de Pulchritud : inquit : Prima quidem Species digna
 est Imperio. Hæc acceptio seu significatio similitudi-
 nem aliquam habere videtur cum specie logica : Ut
 rei pulchritudo ex debita partium compositione fit,
 ita species ex Generis & Differentiæ recta unione
 & conjunctione, quæ species dicitur Logica & secunda
 intentio. Obiter circa literam versiculi Euripidis : *Prima*
quidem species digna est imperio, notandum, aliquos
 textus habere : *species Priami digna est imperio* (& ita le-
 git Albertus & Averroes. At græce habetur : *πρῶτη μὲν εἶδος*
ἀξίον τιμῆς i. e. prima quidem Species digna est im-
 perio) quasi pulchritudo corporis, animi virtutem arguat, ut
 dicit Arist : Lib. I. Rhet : Lineamenta corporis virtutis animi
 signa sunt. Hinc formosos homines vocamus speciosos.

§. 78. Hoc loco acipitur species secundum
 Porphy. *Isagog c. 2. num. 21.* & est id, quod de pluribus nu-
 mero differentibus prædicari potest, in quid est e. gr. homo
 prædicatur de Petro, Jacobo & reliquis.

§. 79. Alias tres definitiones Speciei Porphyri-
 us proposuit, quarum prima est : *Species est id (scil. Uni-*
versale

versale,) quod sub Genere collocatur, scilicet in prædicatione quid est. Secunda: Species est id, de quo genus prædicatur in Quid. Utrobique subintellige vocem Universale; alias enim & Individuum seu singulari definitiones istæ competent. Nam & Individuum sub Genere collocatur & de eo Genus in Quid prædicatur. Ut Petrus collocatur sub animali, & quærenti quid sit Petrus, recte respondetur eum esse animal; Individuum tamen Species non est, quia non est Universale. Tertia est, quam §. 78. adduximus.

§. 80. Priores duæ definitiones competunt cuilibet Speciei, Tertia, utpote posterior, tantum est Speciei Specialissimæ & ratio est, quia in illis definitur Species, ut est quid subijcibile generi; at quælibet Species Generi subijcibilis est. In hac autem posteriore definitur Species ut prædicabilis est, sive ut prædicari potest. At ista species specialissima prædicari potest ut species, quemadmodum homo prædicatur de Jacobo & Johanne, non ut genus (cum non sit genus, propterea quod non sub se habeat species aliquas sed tantum Individua) sed ut Species; Sed Species subalternæ prædicantur quidem & ipsæ, verum non ut Species prædicantur, sed ut genera, v.g. animal est Species corporis, & prædicatur de homine, eqvo, leone, item de Petro & Paulo quæ sunt Individua sub homine contenta, sed hominum respectu ut genus se habet, & ut genus de illis prædicatur.

§. 81. In definitione Speciei tertiæ dicitur de pluribus prædicari potest. De pluribus autem prædicari, dupliciter accipi potest. 1. Comparativè, quatenus hæc verba excessum quendam inferunt; ita dicitur genus prædicari de pluribus, quam species. 2. Absolutè seu (uti Tartareto placet) positivè, ut verba hæc; prædicari de pluribus, idem valeant ac de multis H. L. non prior, sed posterior

B

accep-

acceptio locum obtinet, ut sensus sit, speciem prædicari de multis.

§. 82. Etiam hæc verba in definitione notanda nimirum: *Número differentibus*. Per número differentia intelliguntur ea, quæ inter se ita distinguuntur ut faciant numerum v. g. tres homines, tria bruta. Vide Du Trieu *Manud. ad Log. Tract. I. part. II. Cap. II. Q. I.*

§. 83. In his autem non parum reperitur discriminis, i. Quædam ita distinguuntur, ut *solo número* differant, ut Individua ejusdem speciei, seu singularia, quæ *essentiâ* sunt similia, ut Petrus & Paulus, omnes homines, omnes equi inter se, omnes lupi inter se. 2. Quædam non solo número quæ numerum faciunt aliquem, sed sunt etiam dissimilis essentiæ v. g. hic homo, hic equus, quæ specie insuper differunt. Definitio Speciei loquitur de iis, quæ *tantum número* differunt, priori modo, seu quæ tantum numerum faciunt, ut in essentia nulla sit dissimilitudo.

§. 84. Cum species dicitur prædicari de número differentibus, ad Verbum *prædicatur* addendam esse particulam exclusivam *tantum* B. Stahlius monet in *Instit. Log. L. I. c. 2. §. 7.* ut definitio sit talis: Species est id, quod de pluribus número differentibus *tantum* prædicatur in Quid. Nisi enim hoc fiat, Generi quoque competit hæc definitio; Nam & Genus prædicatur de pluribus número differentibus, ut animal de Petro & Paulo, sed non tantum, cum etiam prædicetur de pluribus specie differentibus, ut *de homine, equo & Leone*, quæ & ipsa licet número differant, cum tamen non solo número differant, sed specie quoque, hoc ipsò animal non solum de pluribus número differentibus in quid prædicatur, sed & de pluribus specie differentibus. Seu ut Bechmanno placet, qui inquit: Subintelligendam esse vocem *immediatè*, ut sensus sit, speciem de illis, quæ solo número differunt, prædicari immediate; ut h. m. excludatur genus; Nam & hoc de iis prædicatur, quæ solo differunt número

non verò *immediate* ut species, sic animal de Petro & Paulo prædicatur, quæ individua tantum numero differunt, sed *mediate* mediante homine; homo autem de illis *immediate* & nullo alio interveniente prædicato, affirmatur L. 1. C. 3. de Universalibus.

§. 85. Dicis: Etiam Genus & Species subalterna prædicatur in Quid de iis, quæ solo numero differunt, ut animal de Petro & Paulo. Resp. Speciem esse id, quod prædicatur de pluribus *tantum* numero differentibus *immediate*, & speciem subalternam esse id, quod prædicatur tantum numero differentibus, sed *mediate*, mediante Specie specialissima ut animal de Alexandro & Jacobo, mediante homine. Homo autem de iis *immediate* prædicatur in Quid, quia nihil inter hominem & Alexandrum intercedit, quod de illis in Quid prædicetur.

§. 86. Dicitur 3. prædicari potest. Uti enim ad Universale, ita ad speciem non requiritur, ut actu prædicetur de pluribus: modo sit talis, ut prædicari possit. Nam si unum saltem sit Individuum, in quo Species conservatur, de unico Individuo actu prædicatur species, de pluribus tamen prædicari potest: Sicut enim plura Individua esse possunt, ita de omnibus illis species prædicari apta est.

§. 87. Tandem 4. Species prædicatur in quid est, quia per speciem rectè respondetur ad quæstionem quid sit singulare, e.g. Quid est Alexander, Jacobus? rectè respondeo per speciem; quod sit uterq; *homo*. In hoc convenit species cum genere & à differentia, proprio & accidente differt, quia tria hæc posteriora prædicantur *in quale quid*.

§. 88. Hæc sufficiant dixisse de Definitione Speciei. Videndum nunc quoque de ejus Divisione.

§. 89. Species dispescitur in specialissimam & subalternam. Specialissima est, *qua nullo respectu est genus:*

B 1

vel

vel, post quam non est alia inferior species. Subalterna est, quæ infra se habet aliam speciem vel, quæ ita est species, ut etiam sit genus. Nam respectu superioris est species, respectu inferioris est genus. Ut animal respectu corporis animati, tanquam superioris, est species, respectu hominis, tanquam inferioris, est Genus.

§. 90. Solent Philosophi Speciem dividere in Subjicibilem & Prædicabilem, quæ autem divisio non est in plures Species, sed unius Speciei in diversos respectus. Una igitur & eadem Species est subjicibilis, quatenus subjicitur, Generi in prædicatione & sic respectum habet ad Genus. & est quoque Prædicabilis, quatenus de Individuis potest prædicari, ideo respectum habet ad Individua. E.g. homo quatenus in hac prædicatione *homo est animal*, subjicitur generi, seu subiecti loco ponitur, est Species subjicibilis; quatenus vero de Alexandro, Socrate, aliisque Individuis prædicari potest, dicitur Species prædicabilis. Et hæc Species quatenus est prædicabilis, proprie est Universalis quid seu Prædicabile; ut vero subjicibilis est, rationem Universalis non habet, quia *Universalitas non in subiectione, sed prædicabilitate consistit*. Confer. B. Bechm. L. 2. c. 3.

§. 91. Hactenus de iis Prædicabilibus quæ essentialiter in Quid prædicantur. Sequitur jam Prædicabile seu Universaliale tertium nimirum.

DIFFERENTIA

quæ & ipsa essentialiter prædicatur, sed in Qvale.

§. 92. Non oportet, ut benè Boëtius monet, quæ rere, quare Differentia. Proprio & Accidenti anteponatur, cum in dubium vocatum fuit, an speciei esset præponenda. Est enim prædicatum *essentiale*, quod nec Proprio nec Accidenti competit. Non enim hic agimus de Differentia *concreta* spectata scilicet de iis quæ differre dicuntur; sed

de ipso *Principio & Forma*, per quam unum ab altero differt. Nec agimus de isto principio & formâ *secundum se*, sed ut per Intellectum assumitur ad prædicandum de illo, cuius est Differentia. Tolet. de Different. c. 3. pag. 60.

§. 93. Non autem uno eodemq; Differentia accipitur modo teste Porph. in c. 3. §. 1. Sed Differentia dicitur, 1. *communiter*, 2. *proprie* 3. *propriissime* seu maximè *proprie*. Est itaq; Differentia triplex: *Communis*, *propria* & *propriissima*. Sic etiam aliquid ab aliquo differre tripliciter dicitur, (1.) summitur *communiter*, pro quolibet accidente separabili communi, quod *quia vel* ab alio, vel à se ipso aliqualiter differt & modo adest modò abest. Sic Cræsus differt ab Iro, per divitias, Socrates sanus à se ipso ægro per sanitatem. Fortunat Crellius part. communi L. 1. de Categoriis p. 171. Dicitur hæc Differentia communis, quia ut Ammonius ad c. 3. Porph. docet, non determinare uni speciei in est, sed communiter pluribus vel omnibus inesse potest, hæc autem acceptio non est huius loci.

§. 94. (2.) Accipitur Differentia *proprie*, & nihil aliud est, quam proprium vel accidens inseparabile. Cum enim aliquid ab alio accidente non separabili differt, *proprie* differre dicitur. Sic corvus à cygno nigrore *proprie* differt, item cæsius oculis differt ab eo, qui non est oculis cæsius, illa oculorum affectione & colore cæσιο. Illa enim affectio non separabitur à subjecto, dum ipsum fuerit. Tolet. l. c. sed neq; hæc h. l. attenditur.

§. 95. Hæ duæ Differentiæ faciunt, teste Porphyrio loc allegi, ἀλλοίον h. e. reddunt subjectum immutatum & diversum, nempe quoad accidens, vel id quod ad essentiam non spectat, uti docet Ammonius *ad loc. cit.*

§. 96. (3) Differentia *propriissima* seu maximè

propria (*idiotismum*) quæ & specifica dicitur & ad rei essen-
tiam pertinet Piccart : in *Disp. de quinq. Universal.* 1h 37.
seu forma substantialis Tolet *de Different.* c. 3. lat. 60. circa
fin) est id, per quod res in suo esse proprio constituitur *primò*,
& per quod etiam ab aliis *primò* distinguitur. Sicut rationale
ex comuni sententia respectu hominis, est id per quod homo
primò constituitur in esse proprio nempe hominis, & per
quod etiam *primò* ab aliis v. g. brutis distinguitur

§. 97. Convenientia inter Differentias est, quod
omnestres efficiant id, in quo sunt diversum, seu discrimi-
nantur : quod *duæ primæ* dicantur facere discrimen ac-
cidentalit : *Tertia* verò maximè propria in *substantiâ*
essentiale. Unde illæ *duæ primæ* dicuntur tantum facere
diversum seu alteratum, *tertia* verò facit *aliud* i. e. diver-
sum in substantia Tolet. l. c.

§. 98. Notes in §. 96. voculam *primò* : Nam si quid
tale est, ut per illud unum ab altero differat quidem, non
tamen *primò*, sed tantum per conceptum secundarium,
(quæ ratione homo a bruto differt per capacitatem doctri-
næ non *primò* sed tanquam per conceptum secundarium)
id non est differentia strictè sic dicta B. Bechm. *L. 1. de Unio-*
versal. c. 3. §. 60.

§. 99. De hac differentia maximè propria Porphy-
r. d. l. inquit, eam *admodum* h. e. aliud facere. Hujus phra-
seos Ammonius *ad locum* citat hanc reddit rationem : quia
Differentiæ propriissimè sumta, specierum sunt effectrices ;
rationale enim non diversum esse faciet hominem ab equo, sed
aliud ; Alia verò ea dicimus, quæ substantia ipsâ differunt.
Ut homo & equus. Boetius etiam inter priores duas diffe-
rentias & ultimam hoc observat discrimen, quod *duæ*
priores competant *per se* tantum Individuis quatenus acci-
dentia complectuntur ; *Tertiam* autem maximè scil.
propriam,

propriam, proximè speciebus seu *Universalibus* competere. *Comment. ad 3. cap. Porphyrii.* Quamvis hæc Bæti sententia non sine omni exceptione admittenda ut bene monet B. Bechm. in *Instit. Log. L. 1. C. 3. de Universal. in §. 65.* Hinc Comminbric. in *explanat. Cop. 3. Porphyrii, discrim. 4.* inquit: Bætius, ait, Differentiam propriam & communem competere Individuis; Maximè propriam Speciebus. Quod licet verum sit de communibus & iis propriis, quorum exempla Porphyrius adduxit; *Absolute tamen verum esse non potest.* Nec juxta mentem Porphyrii: quoniam Proprietates simpliciter necessariae primò competunt Speciebus & earum merito, individuis.

§. 100. Differentia propriissimè accepta, (quæ hujus est loci) est id (Universale) quod de pluribus prædicari aptum est in quæ quid essentialiter. Ut sensitivum respectu hominis & bestię, rationale respectu Petri, Pauli. B. Stahlus in *Instit. Log. L. 1. c. 3. §. 9. circa fin.* Item B. Bechm. L. 1. c. 3. Th. 66.

§. 101. Et hoc modo definitio omni competit differentię, etiam ultimæ, ut *rationali*, quod prædicatur de Paulo & Petro & reliquis Individuis humanis in quæ essentialiter. Non autem convenit Accidenti, quia hoc nequaquam prædicatur essentialiter, cum sit extra rei essentialiam. At differentia est de essentialia ejus, quod constituit. Sicut τὸ αἰσθητόν de animalis & λογικόν de hominis essentialia est. B. Stahl. l. c. thes. 10.

§. 102. Hic definitur Differentia in genere, quatenus abstrahit a generica & specifica.

§. 103. Differentiam non in *quid* sed in *quæ* prædicari evidens est, quia per differentiam apte respondetur quærenti, qualis sit res. v. g. quærenti *qualis* aut *quæle animal sit homo?* respondetur per differentiam specificam, quæ vulgò

vulgo ipsi assignatur, quod scilicet sit *rationale*; Si autem quæretur, quid homo sit, non rectè respondetur, quod sit *rationale*, sed quod sit *animal*. B. Stahl & B. Bechm. l. c. Id patet, quia omnis differentia facit rem esse talem. Genus enim *in se*, est confusum & indeterminatum; fit autem talis res sive determinata per appositionem differentia. Sic animal v. gr. nondum est tale quid sive determinatum, quàm primum autem apponitur rationalitas, ibi fit res talis, nempe homo. Scheibl. in *Comment. ad Cap. III. de Prædicabil. n. 16.*

§. 104. Ideo hîc dicitur, quod Differentia prædicetur in Qvale *essentialiter*. Ubi autem advertendum est, hoc *essentialiter prædicari* sumendum esse ex primo modo dicendi per se, h. e. intelligi debet hîc tale Qvale, per quod res ab eo, qvalis facta, sit definienda *essentialiter*. Nam aliàs etiam adjuncta propria prædicantur *essentialiter*, sed in secundo modo dicendi per se ut proinde non veniant ad *essentialem* definitionem suorum subjeetorum. Scheibl. l. c. Sic igitur in Universum prædicata sunt *essentialia* duobus modis: Alia dicuntur *essentialia*, quia *essentiam* subjeeti *constituunt*; Alia *essentialia* dicuntur, quia *essentiam* subjeeti *consequuntur*. Isto modo prædicatur *essentialiter* Differentia. Hoc vero modo Adjuncta propria. Videatur Zabarella L. 1. de propositionib. necessariis c. 5. & Averrões in *Commentar. suo trigesimo primo, ad h. l.*

§. 105. Hic observationes quasdam B. Bechm. scitu necessarias apposituri sumus.

§. 106. Differentia quando Universalis nomine venit, non est consideranda in ordine ad *solum* speciem, quàm constituit, præcisè spectatam hoc enim respectu; nec actu de pluribus prædicatur, nec prædicari potest. Sed consideranda est in ordine & respectu ad *singularia* vel speciei inferiora, eo respectu habet rationem *Universalis*, ut de illis tanquam de pluribus prædicari possit, e. g. *rationale*

nale in ordine ad solum hominem, tanquam speciem non est Universalis; hoc enim respectu nec actu prædicatur, nec prædicari potest de multis, sed rationem Universalis habet tantum in ordine ad singularia ut Jacobum, Johannem, Simonem &c. hoc modo enim de multis hisce prædicari potest.

§. 107. Quemadmodum differentia prædicari potest de re *essentialiter*, seu ita, ut rei *primò* competat; ita quoque suapte natura habet vim *separandi* ea, quæ sub eodem genere collocantur, uti inquit Porphy. Isag. c. 3. Lit. H. Text. 8. secundum Connimbric. in cit. cap. e. g. sicut rationale de homine prædicatur essentialiter, ita separare potest etiam & distinguere hominem à bruto, quæ duo sub eodem genere collocantur.

§. 108. Potest autem aliquid ab aliquo *separari* dupliciter 1. *Effectivè* 2. *Formaliter*. *Effectivè* aliquid ab aliquo separatur, quod per veram actionem influit. & per eam unum ab altero separat. *Formaliter*, quia ratione id separat unum ab altero, quod in altero est, in altero autem non est. Sic e. gr. calor separat ignem à terrâ *formaliter*, quia est in altero, nempe in igne, non verò in terrâ. Cum itaque dicitur, differentiam suapte natura habere vim separandi unum ab altero, non *effectivè*, sed *formaliter* intelligendum est.

§. 109. Id autem fit dupliciter: Vel *primò* vel *Secundariò*. *Primò* aliud separat aliquid ab aliquo, quod uni inest *primò* (ut scilicet, cur inest, non possit reddi ratio à priori) alteri autem non inest, sicut v. g. *ratio* rationale (quod vulgò differentia hominis statuitur) separat hominem à bruto; *Secundariò* autem, quod uni inest, non quidem *primò* (sed ita, ut, cur inest, ratio reddi possit à priori) alteri autem non inest: quia ratione homo per hoc, quod capax est virtutum

C

tutum, differt à bruto: Per Differentiam dicitur unum separari ab altero primo & formaliter, quod innuere videtur Porphy. c. 3. text. 10, his verbis: (Secundum Connimbric.) *Ex aliis autem ea, quæ ad differentiam pertinent, pertractantes, Differentiam, inquirunt, non quodvis eorum esse, quæ separant ea, quæ sub eodem genere collocantur, sed id quod ad substantiam rationemque confert (seu quod rei primo competit) & quod est ejus rei, cujus differentia dicitur esse.*

§. 10. Dissertitur Differentia 1. in divisivam & 2. in Constitutivam. Differentia *divisiva* dicitur ita respectu generis superioris, quod per illam in certas dividitur Species. Talis differentia est *rationale*, secundum quod animal in hominem & bestiam distinguitur. *Constitutiva* nuncupatur respectu inferioris Speciei, quam constituit & complet, unde & specifica appellatur. Ejusmodi differentia est *rationale* respectu hominis, cujus essentiam constituit & absolvit, cum altera ejus pars sit. *Sluter. L. 3. de Pradicab.*

§. 11. Ubi nota Differentiam posse *constitutivam* & *divisivam* dici bifariam. 1. *Respectu ejusdem*, ita, ut idem sit, quod constituitur & quod dividitur. Et hac acceptione est divisio in diversas differentias, neque possunt isthæc membram unam differentiam cadere. Nulla siquidem Differentia est, quæ illud ipsum, quod dividit, constituat, aut illud ipsum, quod constituit, dividat, sed ab hõc simpliciter diversæ differentiæ requiruntur: Sicut *rationale* est differentia *dividens* animal (dividitur enim animal in *rationale* & *irrationalē*) sed non constituit animal, & τὸ αἰσθητικόν est differentia constituens animal, sed non dividens; non enim potest animal dividi in αἰσθητικόν & ἀσθητικόν. 2. *Respectu diversorum*, ita, ut aliud sit, quod dividitur, aliud quod constituitur. Et sic non est divisio in diversas differentias, sed est distinctio unius

ūnius in diversas Formalitates five officia. Una siquidem eademq; differentia potest esse divisiva illius & constitutiva huius : quemadmodum per rationale animal dividitur & homo constituitur. B Stahl, in *Instit. L. 1. C. 3. d. Different.*

§. 112. Non tamen respectu quorumlibet Diversorum. Potest enim differentia ad ejusmodi diversa referri, ut neutrum dividat, sed utrumq; constituat. v. gr. τὸ sentiens respectu animalis & hominis, utrumq; constituit, neutrum verò dividit. B, Bechm. *Instit. Log. L. 1. c. 3.*

§. 113. Differentia constitutiva dispelcitur in Genericam & Specificam. Quæ divisio & ipsa potest dupliciter considerari. *Primo* respectu diversorum: Et sic *differentia generica* est, quæ constituit speciem subalternam, ut *materiale, animatum, sensitivum*. Quia enim omnis species subalterna est genus, ideo differentia, quæ eam constituit, *generica* dicitur.

§. 114. Specifica autem est, quæ constituit proximè Speciem specialissimam & vocatur aliàs ultima.

§. 115. Notanter dicitur *proximè*, quia Differentia generica constituit quoq; Speciem specialissimam, non proximè sed *remotè*. Ita hominem proximè constituit τὸ rationale, remotè materiale, animatum, sensitivum.

§. 116. Dico specialissimam, quia Differentia generica proximè constituit quoq; speciem, sed speciem specialissimam proximè non constituit.

§. 117. Intelligi potest hæc divisio respectu ejusdem ut scil. differentia generica & specifica *idem* constituent h. m: Differentia Specifica est quæ rem proximè & in esse suo proprio & specifico constituit. e. gr. τὸ sensitivum animal constituit in esse specifico. Differentia generica

vero dicitur, quæ speciem illam constituit remote, sive in esse generico & communi vel quæ constituit aliquod genus alicujus: ut *αἰσθητικόν* est differentia specifica animalis, quia propter illud animal est animal. Materiale verò & animatum sunt differentiæ ejusdem animalis genericiæ, quia non faciunt, ut animal sit animal, sed *materiatum* facit ut animal sit corpus, *animatum* verò ut sit corpus animatum & sic constituunt animalis genera. B. Schall. cit. §. 6.

§. 18. Not. quando Differentia dicitur constituere speciem: aliquid posse constituere alterum dupliciter 1. *effectiue* seu per veram actionem, quæ ratione ædificator per veram actionem constituit ædificium. 2. *Formaliter* quod per se ipsum suamque propriam entitatem rem constituit, sicut e.gr. albedo constituit album per se ipsam suamque propriam entitatem, quatenus ipsa cum re seu subiecto unitur. Differentia dicitur constituere speciem non priori, sed posteriori modo. Vide Tartaret, Comment. in Porphy. c. 3.

TANTUM!

Dissertationis Prioris & Posterioris
de Universalibus in specie
talibus

CONSPECTUS.

PREFAMEN tractat Porphyrii Christi CCC. Porphyrius viri-
Apostatae vitam. In persequu- lenta scripta adversus Christum
tione Diocletiani circa annum ejusque affectas divulgavit & truce-
culentiam

culentiam Diocletiani adaugens,
coedibus & sanguine Christiano-
rum delectatus est. Cum autem
in hoste virtus sit laudanda & tra-
ctatus de Universalibus seu Præ-
dicabilibus, nihil iniqui habeat,
nec hæretici quidquam sapiat, in
omnibus Christianorum scholis
& libellis retinetur & docetur.

§. 1. De Universalibus in Specie
rationem tractandi docet.

§. 2. Ramæi nostro asserto con-
tradictentes, refelluntur.

§. 3. De ordine Prædicabilium,
& Prædicamentorum inter Philo-
sophos litigium distinctione di-
mitur.

§. 4. 5. 6. & 7. In quem finem
Prædicabilia scripta sunt, docetur.

§. 8. An Prædicamenta Prædi-
cabilibus sint præponenda. Affir-
mantibus Fort Crellius §. 9. sub-
scribit.

In §. 10. ab Arnisæo refutatur.

§. 11. Universalia in prædicando
seu Prædicabilia quid sint?

§. 12. Prædicabilis Etymon pro-
ponitur.

§. 13. Differentia Prædicamen-
torum prædicatorum & Prædica-
bilium ostenditur.

§. 14. Quid quodlibet sit? vide.

§. 15. Prædicabilis Polyonymia
sistitur.

§. 16. Quot sint Universalia? lege.

§. 17. & 18. Genus Prædicabilium
notiones esse secundas observes.

§. 19. Quotuplex Notio sit?

§. 20. Universalia in Prædican-
do cur dicantur notiones secundæ

§. 21. & 22. Notio prima & se-
cunda, quid significant?

§. 23. Cur notio prior dicatur
prima?

§. 24. Transitus sit ad Prædicabilia?

§. 25. Universale esse analogum
ad sua inferiora, & quomodo sit?

§. 26. An Universale sit genus
sicut Ens, respectu substantiæ?

§. 27. In quot species Porphyri-
us Universalia distribuerit?

§. 28. Joh. Major, Scoti discipulus,
contra quinarium Prædicabilium
numerum excipit: quatuor argu-
mentis probat plura esse, quæ re-
solvuntur. Alii pauciora esse & eo-
rum argumenta refutantur.

§. 30. Universalia nec esse plura
nec pauciora quam quinque, con-
cluditur.

§. 31. Numerus quinarium pro-
batur.

§. 32. Porphyrium non ritè Præ-
dicabilium ordinem servasse indi-
gitatur.

§. 33. Porphyrius de singulis Uni-
versalibus tractationem aggreditur
& incipit à Genere, quod Boë-
tius probat binis rationibus.

§. 34. Rationes hæc declarantur

§. 35. Equiv

§. 35. Equivocatio vocis Generis excutitur, & §. 36, 37. & 38. continuatur. §. 39. Quid per locum intelligatur docetur.

§. 40. Javellus tertiam generis acceptionem Lectori suppeditat.

§. 41. Genus physicum proponitur.

§. 42. Varia ab autoribus constituantur genera.

§. 43. Quidam Philosophorum affirmant, Genus definiri posse, nonnulli negant.

§. 44. Differentiā inter Definitionem & Descriptionem observes.

§. 45. & 46. Porphy. traditam Descriptionem Generis Generi adæquari variis probat rationibus.

§. 47. Duo esse necessaria ut aliqua specie differant.

§. 48. Genus actu non prædicatur.

§. 49. An Genus prædicari possit de specie differentibus.

§. 50. Quid sit abstractum esse ab inferioribus, docetur.

§. 51. Abstractio generis à suis speciebus, non fit per Intellectus operationem, sed esse realem, firmatur.

§. 52. Duo esse necessaria, ut Prædicatum aliquod verè prædicetur in Quid.

§. 53. B. Regius 4. condiciones requirit, ut aliquod verè prædicetur in Quid.

§. 54. & 55. Pluribus id probatur.

§. 56. Ad instantiam respondetur.

§. 57. An vox incomplete necessario in definitione Generis ponenda sit.

§. 58. Divisionem Generis continet.

§. 59. Probatur ab Interpretibus Græcis & Latinis.

§. 60. Hospinianus: Porphy. in hac divisione turpissimum perpetrasse crimen, clamat.

Hicce Paragraphis absolvitur Prior Dissertatio. Sequitur Posterioris Dissertationis Conspectus.

§. 61. Hospiniani divisionem vitio defectionis laborare indigitatur.

§. 62. B. Stahl. integritatem ab Hospin: damnatarum partitionum demonstrat.

§. 63. Valla Genus generalissimum & speciem specialissimam in absurdis habet.

§. 64. Itaque argumento probat. Sed

§. 65. B. Stahl. argumentum hoc refutat.

§. 66. Genus generalissimum describitur.

§. 67. Ens non esse genus substantiæ Qualitatis, quantitatis &c. asseritur.

§. 68. Genus subalternum definitur.

§. 69. Genus dividitur in Remotum & Propinquum, Utrumque

§. 70 pro-

§. 70. probatur & §. 71. proximum definitur.

§. 72. Genus aliud esse Homonymum, aliud Synonymum, aliud Analogum, ostenditur.

§. 73. Genus bifariam consideratur.

§. 74. Genus quidem per ea quæ specie differunt, describitur, non tamen excludenda esse Individua Unius speciei, monet. Additur Qvæst. an Genus sit Totum an Pars?

§. 75. Transitus fit ad Speciem.

§. 76. Cur hic Porphy. de specie tractaverit, cum Differentia prior sit specie indicatur.

§. 77. Ambigua vocis speciei significatio excutitur.

§. 78. Quid species sit indigitatur.

§. 79. Tres Porphy. speciei definitiones proponuntur.

§. 80. Duæ priores competunt cuilibet speciei; Tertia autem Specialissimæ speciei.

§. 81. 82, 83 & 84 exponitur definitio.

§. 85. Moveretur objectio cui datur responsio.

§. 86 & 87. pertinent quoque ad speciei definitionis explanationem.

§. 88. & 89 agitur de divisione speciei in specialissimam & subalternam.

§. 90. Philosophor: divisio speciei in subicibilem & prædicabilem expenditur.

§. 91. Fit transitus ad Differentiam.

§. 92. Recte, Boetio teste, Differentia antepōnitur Proprio & Accidenti.

§. 93. Qvomodo, & §. 94. & 95. qvot modis Differentia accipiatur proponitur.

§. 96. Quid Differentia propriissima sit, dicitur.

§. 97. Convenientia inter Differentiastraditur. §. 98. Vocula primo notatur.

§. 99. Quid sibi velit *ἀλλοτρίω* indicatur.

§. 100. Differentia propriissima definitur.

§. 101. Definitionem hanc omni competere differentia etiam ultimæ, vult.

§. 102. Definitur Differentia in genere.

§. 103. Differentiam non in quid sed in Qvæle prædicari, evidens est.

§. 104. Quid sit prædicari in qvæle essentialiter demonstratur.

§. 105. Observationes quædam præmittuntur.

§. 106. Differentiam, quæ Universalis nomine venit, non considerandam esse ad solam speciem, sed in ordine ad singularia perhibetur.

§. 107.

§. 107. Differentiam & prædican-
di & separandi vim habere testa-
tur.

§. 108. Posse aliquid ab aliquo se-
parari dupliciter : formaliter &
effectivè, ostenditur.

§. 109. Id. autem fieri vel primo
vel secundo.

§. 110. Dispertitur Differentia in
divisivam & constitutivam.

§. 111. Divisiva & constitutiva bi-
fariam dicitur.

§. 112. Non tamen quorumlibet
diversorum.

§. 113. Constitutiva dividitur in
genericam & specificam.

§. 114. Specifica describitur,
quod proxime speciem specialissi-
mam constituat.

§. 115. & 116. Vox proxime nota-
tur nec differentia genericæ com-
petere asseritur.

§. 117. Hanc divisionem duplici-
ter intelligi, docetur.

§. 118. Aliquid posse alterum
constituere dupliciter : 1. effective
2. Formaliter, traditur.

AD

Clarissimum DN. SCHIRACHIUM.

Dum primum Studiorum Tuorum pulcerrimorum specimen ex ea disciplina edis, quæ Logica nobis vulgò appellatur, quæq; ingenio acuendo & informando iudicio destinata est, recte omnino Te facere iudicabunt, quotquot, eruditionem sine ingenii cote & lima iudicii, larvam potius eruditionis, quam solidæ doctrinæ speciem esse, non ignorant. Ipsum cultum divinum, quæquam solo revelationis lumine nitentem, λογικόν, logicum s. rationabilem, ut vulgata versio habet, Apostolus esse iubet. Quasi, qui sine Logica seu ratione est cultus, irrationalis sit & brutis, quam hominibus, convenientior. Cum itaque Theologia ad cultum nos divinum, tanquam ad finem suum proprium ducat, quis Te non laudabit, SCHIRACHI optime, quod ante omnia reliqua sollicitus es, ut notitia Te Logica, quæ est rationis cultura, imbuas, ne eruditio posthac Tua animâ veritatoris destituatur, sed intra rationis orbitam decurrat. Cui fini cum præsentî Disputatione animum Tuum adducas, neque Tibi quidlibet posthac cum ἀλόγῳ hominum genere, quod Fanatico spiritu inflatum, λογικὴν λατρείαν supino contemptu proculcat, negotii fore declares, & Tibi & optimo doctissimoque PARENTI TUO meritò gratulor, utque hoc institutum Tuum & studiis

diis nunc Tuis & olim Patria Tua, egregioq; publico
usquequaque sit salutare, ex toto animo exopto. Scrib.
M. J. MDCCIIIX.

JOH. FECHT. D.

Sei Rist/mein werther Freund / gar löblich jetzt beflissen
Daß er nach vielen Fleiß auch zeige öffentlich/
Wie sehr Er sich bemüht was redliches zu wissen/
Drum ruft man billig zu : der Himmel segne dich.

Hiermit wolte dem Herrn. Respondenti seinem
werthen Freunde und fleißigen Auditori
wolltueinend gratuliren

HENR. ASCAN. Engelsen/
Phil. & S. S. Theol. D. & P. P.

Ornatissimo Dno. SCHIRACHIO

gratiam Spiritus Sancti uberrimam apprecatur

ALBERTUS JOACHIMUS de KRACKEWITZ.

D. & P. P

EX quo, *Amice Lectissime!* mea commissus es fidei, curæ atque
informationi, & quidem à Viro, de Rep. Literaria Meritissimo,
DN. KINDLERO, Scholæ Wismariensis Rectore Dexterrimo,
(quem ut B. Tui Patris olim in thoro conjugali successorem pienssi-
mum, Tuque hodie Curatorem fidelissimum nunquam non vene-
raris reverenter) Tuum non solū multoties admiratus sum ingeniū,
sed discendi quoque ardorem plane insatiabilem. Siquidem neque
in publicis, neque in privatis, aut privatissimis meis lectionibus, jure
unquam tui absentiam reprehendere habui. Tu potius exemplo
Tuo laudatissimo alios Tuos inflammas Commilitones, qui que
omni occasione paratissimi sunt in Tuas erumpere laudes. Et cer-
te multum chartæ temporisque consumerem, si Tuas, pro merito,
illustrare vellem virtutes, quæ tamen aliena non indigent com-
mendatione. Quare brevitatis causa tantum provoco ad Eximium
Tuum

Tuum Fautorem, DN. D. DETHARDINGIUM, Virum Cordatum, & ad promovenda Studioſæ Juventutis commoda, ſolertiſſimum, qui nunquam Tui vel mentionem facit, niſi inter ſigna favoris & benevolentię, ob præclaram illam indolem, quam in conſpectu omnium indies magis magisque revelas. Dum itaque nunc omnibus hujus Academiae Doctõribus & integræ Lectiſſimorum Tuorum Coronæ publicum eruditionis, facundiæ, ingenii & virtutis promittis ſpecimen; Qui poſſum aliter, quam publice Tibi, AMICE MELLITIſſIME applaudere, & Deum, omnis boni Tui Auctorem, devoto celebrare pectore, eundemque ulterius meis deſatigare precibus, ut eam, quam Tibi indidit, mentem, gratiſſime ſervet, qvo aliquando, ut lumen Eccleſiæ noſtræ, coruſces, & innumeris animabus facem ad cœleſtes præferas manſiones. Qvod ut fiat, animitus voveo. Dabam varias inter occupationes. M. Octobr. 1708.

Clariffimo atque doctiſſimo

DN. B. L. SCHIRACH. S. S. Theol. atque

Phil. Cultori perſtrenuo,

Salutem à fonte Salutis!

EAm oportet ſtudiõrum noſtrorum eſſe rationem, ut & ineffa aulcultatione, lectione ſedula, multaſque meditatione multitaria ac ſolidæ doctriinæ nobis comparemus theſaurum & ab eo aliquid aliis ſuppeditemus, non ſolis nobis ſapientes. Cujus utriuſque Tu hætenus obſervantiſſimus fuiſti, *Amice æſtumatiffime*. Perſpexi namque non ſine voluptate, Te per id, qvo noſtris Muſis addiſtus fuiſti temporis, tempus omne in ſtudiis conſumiſſe, ut promeritus omnino ſis, qui diligentiffimorum Academiae hujus civium numero annumerare. Qvamdium certe, meas qualeſcunque lectiones frequentavi, nihil quicquam eorum Te intermittentem unquam animadverti, quibus veluti ad miniculis ad ſuperius eruditionis adſcendere culmen datur. Ac aliter ut agas, optima Tua Tibi indoles prohibet, qvâ pietatis non fucata, modetiæ valdè laudabilis, ceterarumque virtutum amantiſſimarum omnium in conſpectu Tete demonſtras. Cumque ſolers admodum, ceu in privatis noſtris exercitiis abunde nobis probaviſti, à divina bonitate ingenium Tibi obtigit, acceden-

accedente & propria industria, non potuere non studia tua felicia
consequi incrementa. Nunc igitur optime facis, quod & alios
congesti Tui Thesauri participes reddere anniteris, publicum
scientiæ Philosophicæ specimen editurus. Quandoquidem vero
occasionem id mihi suppeditat affectum erga Te meum declarandi,
gratulor Tibi illud animo amico, Deum omnis boni fontem rogi-
tans, ut posthac etiam quibuscunque tuis conatibus gratiam suam
celestemque benedictionem denegare nunquam velit. Ita eveniet,
ut, quod ingenium, diligentia, ac virtutes tuæ jam nunc spondent,
eximia Ecclesiæ Christianæ & rei literariæ commoda præstare olim
valeas. Quod ut Deo providente fiat, iterum atque iterum opto
voveoque. Vale interea Amice Svavissimo & fave

T. Addictissimo

FR. ALB. ÆPIANO.

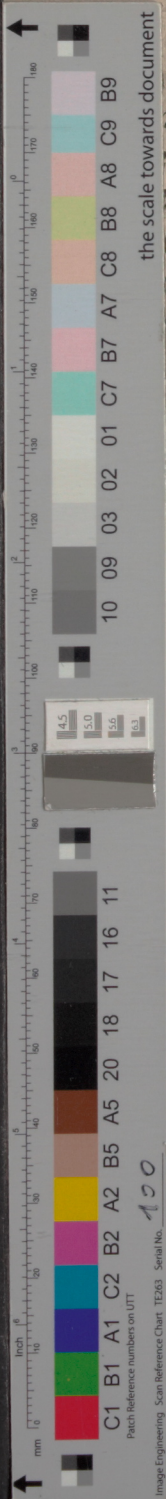

 Ich kenne dein Gemüht / die wolgeübte Sinnen/
 Den unermüd'ten Fleiß / und deine Sittsamkeit:
 Ich seh' aus deinem Thun stets Tugend Ströme rinnen;
 Drümb nenne ich Dich recht ein Kleinod un'rer Zeit.
 Und zeigt nicht dein Fleiß jezt andren auch die Proben?
 Indem er dich mit Ruhm schon zur Catheder führt.
 Gewiß / ein Musen-Freund muß dein Beginnen loben/
 Denn deine Worte sind mit Klugheit conjungirt.
 Doch schäht' ich dieses Werck / das du auf dich genommen/
 Mein Freund / fast schlecht für dich und deinen
 Ed'len Geist
 Von welchem / wie ich wünsch / bald muß was größ'sres
 kommen/
 Das mich dir wiederümb zu Gratuliren heist.

Diese wenige und schlechte zeilen hat Nobilissimo Do-
mino Respondenti Glückwünschend offeriren wollen

Deffen ergebenen

J. G. BARNSTORF.

 (O)

the scale towards document

Ad

um DN. SCHIRACHIUM.

n Studiorum Tuorum pulcerrimo-
n ex ea disciplina edis, quæ Logica no-
tur, quæq; ingenio acuendo & infor-
lestinata est, recte omnino Te facere
ot quot, eruditionem sine ingenii cote
rvam potius eruditionis, quam solide
esse, non ignorant. Ipsum cultum
vam solo revelationis lumine nitens
ecum s. rationabilem, ut vulgata
ostolus esse jubet. Quasi, qui sine
est cultus, irrationalis sit & brutis,
convenientior. Cum itaque The-
nos divinum, tanquam ad finem
ucat, quis Te non laudabit, SCHI-
, quod ante omnia reliqua sollicitus
Logica, quæ est rationis cultura,
ditio posthac Tua animâ veritatis
tra rationis orbitam decurrat. Cui
Disputatione animum Tuum addis-
vidlibet posthac cum ἀλόγῳ hominum
matico spiritali inflatum, λογικῷ λα-
mentu proculcat, negotii fore declares,
io doctissimoque PARENTI TUO
utque hoc institutum Tuum & stu-
diis